

Vergaderjaar 2008–2009

31 239

Stimulering duurzame energieproductie

Nr. 40

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 oktober 2008

Tijdens het overleg over groene stroom op 24 september jl. heeft uw Kamer mij gevraagd bij de behandeling van de Energienota in te gaan op de voor- en nadelen van het Duitse systeem (EEG) ten opzichte van het huidige Nederlandse systeem.

Ik heb met uw Kamer eerder van gedachten gewisseld over het Duitse stimuleringsbeleid onder meer tijdens het AO over de SDE op 26 februari jl. (31 239, nr. 26)

Bij het ontwerp van de SDE regeling is goed gekeken naar andere systemen in Europa, waaronder dat in Duitsland. ECN heeft in opdracht van mij een vergelijkende studie gedaan naar onder meer het Duitse systeem. Deze studie is op te vragen via: <http://www.ecn.nl/ps/onderzoeksprogramma/hernieuwbare-energie/sde/> ECN heeft dit op mijn verzoek inmiddels gepubliceerd naar aanleiding van het verzoek dat uw Kamer mij heeft gedaan tijdens het AO over de SDE op 26 februari.

De belangrijkste conclusie die ik daaruit heb getrokken is dat het succes van het stimuleren van duurzame energie bepaald wordt door stabiele overheidsdoelen en vooral een stabiel instrument. Dit is de kern geweest van het succes in landen als Duitsland, Denemarken en Spanje. Ook Denemarken en Spanje werken met een systeem dat goed vergelijkbaar is met de SDE.

Ik ga in deze brief in op de belangrijkste technische verschillen tussen de regeling in Duitsland en de SDE. De meer gedetailleerde vergelijking is te vinden op bovenvermelde website.

Twee soorten subsidiesystemen

Er zijn in Europa twee groepen subsidiesystemen voor duurzame elektriciteit. In vakjargon spreekt men van een feed in tarief systeem en een feed in premie systeem.

Het feed in tarief systeem (zoals de EEG) kenmerkt zich doordat de

netbeheerder verplicht wordt alle duurzame elektriciteit tegen een gereguleerde prijs op te nemen en te verkopen. Vanuit het perspectief van producenten lijkt dit erg aantrekkelijk, maar de netbeheerder verliest hiermee zijn onafhankelijke rol want hij wordt nu groothandelaar in elektriciteit. Daarnaast wordt de markt niet geprikkeld vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Een producent wordt binnen de EEG namelijk niet geprikkeld om bij een hogere prijs ook meer elektriciteit te leveren, dat levert de producent namelijk niets extra op. Dit is niet efficiënt. Naarmate het aandeel duurzame elektriciteit toeneemt, worden deze nadelen groter.

Het feed in premie systeem (zoals de SDE) werkt anders. Daar moet de producent net als een gewone producent zijn elektriciteit op de markt verkopen. Daar bovenop krijgt deze een premie (subsidie). Dit model kent bovengenoemde nadelen niet, terwijl de zekerheid dat een producent langjarig bepaalde inkomsten heeft ook in de SDE gegarandeerd zijn.

In andere landen ziet men dit ook zo. Spanje is mede daarom inmiddels (deels) overgestapt van een feed in tarief systeem (zoals de EEG), naar een feed in premie systeem (zoals de SDE). Ook Denemarken werkt met een feed in premie stelsel, waarbij de elektriciteit gewoon in de markt wordt verkocht.

Financiering

Een ander verschil tussen het Duitse EEG en de Nederlandse SDE is dat de kosten van het Duitse systeem via de elektriciteitsrekening worden gefinancierd. Hierbij is het echter belangrijk te beseffen dat duurzame energie met deze financieringswijze niet gratis wordt, want deze route leidt tot koopkrachteffecten voor bedrijven en burgers. Het nadeel van het introduceren van zogenaamde doelheffingen is dat een integrale afweging voor het besteden van middelen bemoeilijkt wordt.

Tot slot

De kritische succesfactor voor voortvarende ontwikkeling van duurzame energieproductie is stabiel overheidsbeleid zowel in termen van de doelen als de instrumenten waarmee deze worden gerealiseerd. Dat is wat mij betreft de belangrijkste les die ik heb geleerd als ik naar de succesverhalen in het buitenland kijk.

De minister van Economische Zaken
M. J. A. van der Hoeven